

* مشخصات کلی استان سمنان

موقعیت جغرافیایی استان

استان سمنان با داشتن ۴ شهرستان (دامغان، سمنان، شاهرود، گرمسار)، ۱۲ بخش، ۱۶ شهر و ۲۸ دهستان، دارای مساحتی معادل ۹۶۸۱۵ کیلومتر مربع می باشد که بین ۵۱ درجه و ۵۱ دقیقه تا ۵۷ درجه و ۳ دقیقه طول شرقی و ۳۴ درجه و ۱۳ دقیقه تا ۳۷ درجه و ۲۰ دقیقه عرض شمالی از نصف النهار گرینویچ قرار گرفته است.

این استان از جانب شمال به استان های خراسان شمالی، گلستان و مازندران، از جنوب به استان های یزد و اصفهان، از مشرق به استان خراسان رضوی و از مغرب به استان های تهران و قم محدود است و مرکز آن شهر سمنان می باشد.

کوه ها

استان سمنان در دامنه های جنوبی سلسله جبال البرز قرار گرفته که به تدریج از شمال به جنوب از ارتفاع آن کاسته شده و به کویر نمک منتهی می گردد و مهم ترین ارتفاعات آن عبارتند از:

سلسله جبال البرز با ارتفاع متوسط ۳۲۰۰ متر که چون حصاری شهرستان سمنان را از استان مازندران جدا می سازد و مرتفع ترین قله آن به نام "نیزوا" در شمال مزرعه اورپلنگ و شمال غربی شهمیرزاد واقع شده است.

رشته های متعددی از سلسله اصلی جبال البرز جدا و با ارتفاع کمتری تا حدود ۶ کیلومتری شمال سمنان ادامه می یابد و به تدریج با زمین یکسان می گردد.

یک رشته کوه از سلسله اصلی جبال البرز بین شهرستان سمنان و دامغان کشیده شده که خط الراس آن حد طبیعی بین این دو شهرستان است.

در جنوب دامغان و حاشیه کویر کوه های کم ارتفاع وجود دارد که دنباله رشته های فوق الذکر است و بخشی از آنها منفرد و برخی به صورت متصل و موازی با سلسله جبال البرز به طرف کویر امتداد می یابند. این کوه ها هر اندازه به مرکز دشت کویر نزدیک تر می شوند از ارتفاع آنها کاسته شده و به تدریج با زمین یکسان می گردد.

سلسله جبال البرز در شمال شهرستان شاهرود از غرب به سمت شرق کشیده شده و منبع اصلی رودها و قنات های این منطقه می باشد. در قسمت جنوبی این سلسله اصلی، کوه های کم ارتفاع موازی با رشته اصلی کشیده شده که آنها نیز همان اندازه که به دشت کویر نزدیک می گردند از ارتفاع آنها کاسته می شود و آبادی های شاهرود اغلب در طول دره ها و ارتفاعات این سلسله واقع اند و حدود طبیعی آنها همان خط الراس ارتفاعات می باشد. مهم ترین قله های این ارتفاعات قله خوش بیلاق به ارتفاع ۲۸۰۲ متر و قله چناشک به ارتفاع ۲۶۷۰ متر و قله ابر به ارتفاع ۲۶۳۰ متر می باشد.

رودخانه‌ها

رودخانه‌هایی که در این استان جریان دارند دائمی نبوده و اغلب خشک و رودهای کوهستانی کوچک و کم آبی می‌باشند که تنها در مواقع بارندگی‌های زیاد تشکیل سیلاب داده و به دشت کویر منتهی می‌شوند و مهم‌ترین رودخانه‌های این استان عبارتند از:

رودخانه گل رودبار در سمنان دارای چندین شعبه مانند ده صوفیان و شه میرزاد بوده و حوزه نسبتاً وسیعی را مشروب می‌سازد. این دو شعبه در نزدیکی بند مهدیشهر یکی شده و در حدود شمال در جزین شعباتی دیگر بدان متصل گشته و پس از گذشتن از غرب سمنان به دشت کویر منتهی می‌شود. قنات‌های مهم دربند، در جزین و چشمه گل رودبار، بازده آب این رودخانه محسوب می‌شوند.

رودخانه تاش در شهرستان شاهرود از دره‌های جنوبی شاهکوه گرگان و حدود تاش و معجن سرچشمه می‌گیرد و پس از اتصال با چندین رود کوهستانی به سمت دشت کویر سرازیر می‌شود.

رودخانه کال شوردر بخش میامی شهرستان شاهرود جریان دارد که از زیر پل ابریشم می‌گذرد و اراضی اطراف را سیراب می‌نماید.

رودخانه چشمه‌علی در شهرستان دامغان جریان دارد و از دره‌های جنوبی شاهکوه گرگان سرچشمه می‌گیرد.

خشک رود دریان در شمال قوشه از ارتفاعات شمالی قوشه سرچشمه می‌گیرد و سیلاب آن از کنار روستای امروان عبور کرده و به دشت کویر منتهی می‌گردد.

دو رودخانه دیگر از سلسله جبال البرز سرچشمه می‌گیرند و تنها در مواقع بارندگی تشکیل سیلاب‌های شدید داده و آب آنها نیز به دشت کویر منتهی می‌گردد. رودخانه حبله‌رود از سلسله جبال البرز سرچشمه می‌گیرد و منبع اصلی آب گرمسار به شمار آمده و دارای شاخه‌های متعددی است که مهم‌ترین شاخه آن رودخانه نمرود است که تقریباً نصف آب رودخانه را تأمین می‌نماید. این رودخانه در ۳۰ کیلومتری دشت گرمسار از مناطق بسیار شوری عبور می‌کند که حاوی کلرورسدیم و گچ می‌باشد.

رودخانه ایوانکی: این رودخانه که خیلی کوچک است در زمستان‌ها سیلاب‌ها را جمع‌آوری نموده و به سمت ایوانکی سرازیر می‌شود و در تابستان میزان آب آن به صفر می‌رسد.

اقلیم آب و هوایی

استان سمنان به علت شرایط جغرافیایی مختلف هر قسمت از آن دارای آب و هوای متفاوتی بوده، بدین صورت که در نواحی کوهستانی هوا سرد، در دامنه کوه‌ها، هوا معتدل و در کنار کویر هوا گرم می‌باشد.

آب و هوا در دامغان به علت وزش بادهای شدید شمالی و بارندگی نواحی گرگان و مازندران، زمستان ها سرد و تابستان ها معتدل و در سمنان تابستان ها گرم و زمستان ها معتدل، در شاهرود نسبت به پستی و بلندی هایی که دارد متغیر بوده، بدین نحو که در قسمت شمالی سرد و در قسمت مرکزی معتدل و در قسمت جنوبی گرم و در گرمسار تغییرات فصلی خیلی زیاد است. تابستان های این ناحیه بسیار گرم و خشک ولی برعکس زمستان های آن نسبتاً سرد و بارانی است. به طور کلی گرمسار در ناحیه صحرائی و خشک قرار گرفته است.

۳-۱- پیشینه تاریخی، فرهنگی

محدوده کنونی استان سمنان، بخشی از ایالت «ورن» یا «ورنه» چهار دهمین ایالت از تقسیمات شانزده گانه اوستایی در دوره باستان بوده که در تمام دوره حکومت مادها و هخامنشیان، بخشی از قلمرو سرزمین «پارت» یا «پرتو» را تشکیل داده است. در این دوره سمنان شهر سرحدی ایالت های پارت و ماد محسوب شده که به همین دلیل برخی از مورخان، زمانی این شهر را جزو قلمرو حکومت مادوگاهی در قلمرو پارت به حساب آوردند.

ایالت مذکور که در زمان ساسانیان به «پشتخوارگر» تغییر نام داده، شامل همان شهرهایی بوده که در ایالت ورن موجود بوده اند در دوران سلوکیان و اشکانیان این سرزمین «کومیسنه» یا «کومیشان» نامیده میشد که پس از اسلام به «کومش» یا «قومس» تغییر نام یافت.

در سال ۱۳۴۰ هجری شمسی طبق مصوبه هیات وزیران، ایالت کومش (سمنان، دامغان، شاهرود، بسطام، سنگسر، سرخه و شه میرزاد و نقاط تابعه) از نظر تقسیمات کشوری بنام فرمانداری کل سمنان نامگذاری و مرکز آن در شهر سمنان تعیین و مستقر گردید.

در سال ۱۳۵۵ هجری شمسی طبق تصمیم دولت وقت با اضافه شدن دماوند، فیروزکوه، گرمسار و ورامین فرمانداری کل سمنان به استان سمنان تبدیل شد و مرکز آن نیز همچنان شهر تاریخی سمنان باقی ماند. البته طبق تقسیمات کشوری سال های اخیر، سه شهر دماوند، فیروزکوه و ورامین از استان سمنان منتزع گردیدند.

زبان مردم دامغان فارسی است ولی حرکات کلمات و حروف را بر خلاف فارسی کتابی و دستوری ادا می کنند. زبان سمنانی به علت ویژگی خاص خود مورد توجه دانشمندان و ایران شناسان بسیار قرار گرفته است. این زبان را می توان نزدیک به زبان پهلوی دانست که طی دوران های گوناگون دست نخورده باقی مانده است.

۴-۱- آشنایی شهرستان های استان سمنان با مذهب و زبان :

اکثر نویسندگان کتاب های تاریخی و جغرافیایی بنای شهر سمنان را به طهمورث دیوبند از پادشاهان پیشداد نسبت می دهند. زبان سمنانی به علت ویژگی خاص خود مورد توجه دانشمندان و ایران شناسان بسیار قرار گرفته است. این زبان را می توان نزدیک به زبان پهلوی دانست که طی دوران های گوناگون دست نخورده باقی مانده است.

ایران شناسان زیادی چون پرفسور کریستن سن، هوتوم سیندلر، ویلهلم لیکر، ژرژ مورگن و استایرن تحقیقات جامعی درباره زبان سمنانی انجام داده اند. این استان علاوه بر زیبایی های طبیعی با سابقه تاریخی چند هزار ساله به دلیل واقع شدن

در گذر حوادث ناشی از لشکرکشی‌ها و مهاجرت‌های بین شرق و غرب و مهم تر از همه داشتن تاریخ تمدن دیرینه دارای آثار باستانی متعدد دیدنی مربوط به دوره های مختلف تاریخ می‌باشد که مبین قدمت کهن آن است.

این شهرستان در سال ۸۳ با مساحت ۲۲۱۲۰ کیلومترمربع با برآورد ۱۷۹ هزار نفر جمعیت در دامنه جنوبی سلسله جبال البرز واقع گردیده و از غرب به شهرستان گرمسار از شرق به شهرستان دامغان و از سوی جنوب به استان اصفهان و از شمال به شهرستان ساری در استان مازندران محدود شده است.

حداقل طول شرقی جغرافیایی شهرستان سمنان ۵۲ درجه و ۴۶ دقیقه و حداقل عرض شمالی جغرافیایی ۳۴ درجه و ۱۵ دقیقه و حداکثر ارتفاع شهرستان از سطح دریا ۲۰۶۵ متر و اختلاف ساعت آن با تهران ۷ دقیقه و ۴۰ ثانیه است.

آب و هوای شهرستان سمنان جز در نقاط کوهستانی شه‌میرزاد و فولاد محله و چاشم که از مناطق سردسیر به شمار می‌رود در فصل تابستان منطقه‌ای خشک و کم آب و در بقیه فصول سال معتدل می‌باشد. تنها رودخانه دائمی شهرستان سمنان رودخانه گل‌رودبار می‌باشد. شهرستان سمنان در دامنه جنوبی سلسله جبال البرز قرار گرفته و کوه‌های مذکور با ارتفاع متوسط ۳۲۰۰ متر مانند دیواری از سرتاسر شمال این شهرستان می‌گذرد و استان مازندران را از این شهرستان جدا می‌سازد.

به غیر از رشته اصلی سلسله جبال البرز رشته‌های متعدد و منشعب از سلسله مذکور کم‌ارتفاع تر و محدود شش کیلومتری شمال این شهرستان ادامه دارد و رشته‌ای از این کوه‌ها بین شهرستان سمنان و دامغان و تادشت کویر ادامه دارد.

مهم‌ترین کوه‌های منشعب از سلسله جبال البرز کوه کرکس ۳۳۲۵ متر، کوه کلرود ۲۹۶۸ متر و کوه عبدالله ۲۴۹۳ متر و نردین کوه واقع در شمال شرقی و چندوران در شمال غربی شهر سمنان قرار دارند. کوه انجیلو به ارتفاع ۲۱۳۳ متر و کوه چاه شیرین ۲۳۴۰ در جنوب شرقی سمنان قرار دارند.

آشنایی با شهرستان شاهرود:

شهرستان شاهرود نیز مانند سمنان و دامغان در شمار ایالات قومس قرار دارد. این محل نیز گذرگاه نفوذ آریایی‌ها و به ویژه پارت‌ها به فلات ایران بوده است.

شاهرود در عهد صفویه منطقه کوچکی بود و نخستین بنای قابل توجه آن دژی بوده که به هنگام هجوم افغان‌ها در این شهر ساخته شده است. با هرج و مرج دوره نادری و جنگ‌های آغاز تأسیس سلسله قاجار این شهر از اهمیت افتاد؛ لیکن به علت موقعیت سوق‌الجیشی از زمان فتحعلیشاه دوباره روبه ترقی و پیشرفت گذاشت. زبان اکثریت اهالی شاهرود فارسی به لهجه محلی است.

آرامگاه بایزید بسطامی، مسجد جامع و برج کاشانه بسطام، مسجد جامع فرومد، بقعه امامزاده محمد، آرامگاه شیخ ابوالحسن خرقانی و آرامگاه ابن‌یمین فرومدی می‌توان به عنوان برترین آثار تاریخی این شهرستان یاد کرد.

این شهرستان در سال ۸۳ با مساحت ۵۰۸۹۹ کیلومتر مربع با برآورد ۲۳۲ هزار نفر جمعیت از شمال به ارتفاعات سلسله جبال البرز و مرز شهرستان های گنبد کاووس گرگان، علی آباد، مینودشت، رامیان و جاجرم و از شرق به مرز شهرستان سبزوار و از جنوب به دشت کویر و مرز استان های اصفهان و یزد و از مغرب به شهرستان دامغان مرتبط می باشد. حداقل طول شرقی جغرافیایی شهرستان شاهرود ۵۴ درجه و ۳۳ دقیقه و حداقل عرض شمالی جغرافیایی ۳۴ درجه و ۱۳ دقیقه قرار داشته و حداکثر ارتفاع شهرستان از سطح دریا ۱۹۷۰ متر است.

آب و هوای شاهرود به نسبت پستی و بلندی و نزدیکی به کویر نمک و رشته کوه البرز متغیر می باشد در این رابطه آب و هوای آن به سه منطقه تقسیم می گردد؛ آب و هوای قسمت شمالی شامل دهستان های نردین، بسطام، کلاته های غربی و شرقی و فرومد، سردسیر و کوهستانی قسمت مرکزی شامل شاهرود و دهستان های حومه، دهملا و میامی معتدل و قسمت جنوبی مانند طرود، بیارجمند و خوار توران گرم معتدل است.

به علت موقعیت طبیعی این منطقه فاقد رودخانه دائمی بوده و فقط رودهای کوهستانی است که در فصل بارندگی سیلاب در آن جاری و به دشت کویر منتهی می گردند. مهم ترین این رودها عبارتند از تالش که سرچشمه آن دره های جنوبی شاه کوه گرگان است که از تالش و مجن سرچشمه می گیرد و رودخانه کال شور که در بخش میامی جریان دارد. بلندترین قله مرتفع این شهرستان عبارتند از کوه ابر به ارتفاع ۲۶۳۰ متر و قله خوش بیلاق به ارتفاع ۲۸۰۲ متر و قله چنا شک به ارتفاع ۲۶۷۰ متر.

آشنایی با شهرستان گرمسار:

تاریخ نویسان عرب، شهر خوار (گرمسار فعلی) را غربی ترین شهر سرحدی قومس و گاهی به عنوان مهم ترین شهر خاوری ری با نام «الخوار» ذکر کرده اند. در زمان اشکانیان، گرمسار و آرادان یکی از ایالات آنها بوده که خواران نام داشت. گرمساری ها به زبان فارسی تکلم می کنند ولی مهاجرین علاوه بر آشنایی به زبان فارسی هریک به زبان های محلی نیز سخن می گویند. زبان های محلی گرمسار عبارتند از، ترکی که افراد ایل اصانلو و پازوکی بدان تکلم می نمایند. زبان اصانلو شبیه ترکی زنجانی و زبان ایل پازوکی شبیه ترکی آذربایجان است. افراد الیکایی نیز به زبان محلی مخصوص خود تکلم می نمایند.

این شهرستان در سال ۸۳ با مساحت ۱۰۶۸۶ کیلومتر مربع با برآورد ۸۱ هزار نفر جمعیت از شمال به دماوند و از غرب به ورامین و از مشرق به سمنان و از جنوب به کویر مرکزی و در نهایت به شهرستان نائین استان اصفهان محدود می شود. حداقل طول شرقی جغرافیایی شهرستان گرمسار ۵۱ درجه و ۵۱ دقیقه و حداقل عرض شمالی ۳۴ درجه و ۱۸ دقیقه می باشد. حداکثر ارتفاع شهرستان از سطح دریا ۹۶۴ متر می باشد.

سلسله جبال البرز از شمال این شهرستان گذشته و حبله رود تنها رودخانه دائمی آن می باشد. شهرستان گرمسار دارای آب و هوای خشک می باشد، در زمستان فوق العاده سرد و در تابستان گرم می باشد.

آشنایی با شهرستان دامغان :

چنان که در کتب تاریخی نوشته‌اند قریب چهارصد سال قبل از میلاد جمعی از مغان در مسیر رودخانه (چشمه‌علی) سکنی گزیده‌اند و به علت سکونت آنان این منطقه نخست ده مغان نامیده شده و بعدها به مرور در اثر تغییراتی که طبعاً در استعمال لغات پدید می‌آید دامغان گفته شده است.

این شهر در چهارصد سال پیش از میلاد چنان عظمتی داشته که اشک سوم و تیرداد شکانی در سال ۲۴۹ پیش از میلاد آنرا پایتخت قرار دادند. این شهر تا قرن اول میلادی به اهمیت خود باقی و مرکز ایالت قومس بوده است.

این شهرستان در سال ۱۳۸۳ با مساحت ۱۳۱۱۰ کیلومتر مربع با برآورد ۸۷ هزار نفر جمعیت از طرف شمال به خط‌الراس جبال البرز و از طرف شرق به شهرستان شاهرود و از طرف جنوب به دشت کویر مرکزی ایران و از غرب به شهرستان سمنان منتهی می‌شود.

حداقل طول شرقی جغرافیایی شهرستان دامغان ۵۳ درجه و ۴۲ دقیقه و حداقل عرض شمالی جغرافیایی آن ۳۴ درجه و ۱۵ دقیقه و حداکثر ارتفاع شهرستان از سطح دریا ۱۱۷۰ متر و اختلاف ساعت آن با تهران ۱۱ دقیقه و ۵ ثانیه می‌باشد. به علت موقعیت طبیعی خشک رودهایی در این شهرستان وجود دارد که در موقع بارندگی سیلاب در آن‌ها جاری می‌شود. مهم‌ترین خشک‌رودها عبارتند از خشک‌رود چشمه‌علی که ابتدای آن دره‌های جنوبی شاهکوه گرگان است و خشک‌رود رودبار که حدود چشمه‌علی است و دیگری خشک‌رود دریان که در شمال قوشه واقع است. سلسله جبال البرز از قسمت شمالی این شهرستان می‌گذرد و تا ۶۰۰۰ گزی شمال شهر امتداد و در آن جا با زمین یکسان می‌گردد و در قسمت غرب بین دامغان و سمنان یک رشته آن تا حدود راه آهن ادامه دارد و خط‌الراس آن خط طبیعی شهرستان دامغان و سمنان است و در قسمت جنوبی و حاشیه دشت کویر کوه‌های کم‌ارتفاعی مشاهده می‌شود که قسمتی منفرد و پاره‌ای متصل به هم و تقریباً موازی با سلسله جبال البرز است

۵-۱- جمعیت استان سمنان

جمعیت کشور در آبان ماه ۱۳۸۵ به ۷۰ ۴۷۲ ۸۴۶ نفر رسیده است. با عنایت به شمارش ۶۰ ۰۵۵ ۴۸۸ نفر در آبان‌ماه ۱۳۷۵، سالانه به طور متوسط حدود ۱ میلیون و ۴۰ هزار نفر به جمعیت کشور اضافه شده است و متوسط رشد سالانه آن معادل ۱/۶۱ درصد می‌باشد. بدین ترتیب در مقایسه با رشد سالانه جمعیت کشور در فاصله سال‌های ۱۳۶۵ تا ۱۳۷۵ که حدود ۱/۹۶ درصد بوده است، رشد جمعیت در ۱۰ سال گذشته حدود ۰/۳۵ درصد کاهش یافته است.

- جمعیت استان سمنان در آبان ماه ۱۳۸۵ به ۵۸۹۷۴۲ نفر رسیده است. با عنایت به شمارش ۵۰۱۴۴۷ نفر در آبان‌ماه ۱۳۷۵، سالانه به طور متوسط حدود ۹ هزار نفر به جمعیت استان سمنان اضافه شده است و متوسط رشد سالانه آن معادل ۱/۶۴ درصد می‌باشد. بدین ترتیب در مقایسه با رشد سالانه جمعیت استان سمنان در فاصله سال‌های ۱۳۶۵ تا ۱۳۷۵ که حدود ۱/۸۶ درصد بوده است، رشد جمعیت در ۱۰ سال گذشته حدود ۰/۲۲ درصد کاهش یافته است.

- جمعیت استان سمنان در سال ۱۳۸۵ معادل ۵۸۹۷۴۲ نفر بوده که از این میزان ۴۴۰۵۵۹ نفر در نقاط شهری، ۱۴۹۱۸۳ نفر در نقاط روستایی ساکن بوده‌اند که طبق اطلاعات موجود، در شهرستان شاهرود ۱۵۷۸۲۷ نفر در نقاط شهری و ۷۶۹۹۸ نفر در نقاط روستایی، در شهرستان سمنان ۱۶۴۲۶۰ نفر در نقاط شهری و ۲۷۳۵۸ نفر نقاط روستایی، در شهرستان دامغان ۶۳۵۸۵ نفر در نقاط شهری، ۲۱۰۹۵ نفر در نقاط روستایی و بالاخره در شهرستان گرمسار ۵۴۸۸۷ نفر در نقاط شهری و ۲۳۷۳۲ نفر در نقاط روستایی ساکن می‌باشند. طبق آمار بدست آمده شهرستان شاهرود با بیشترین جمعیت رتبه اول و شهرستان گرمسار با کمترین جمعیت، رتبه چهارم استان را از لحاظ جمعیت موجود به خود اختصاص داده‌اند.

تعداد مردان شمارش شده استان سمنان در سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۸۵ معادل ۳۰۲۴۳۶ نفر (۵۱/۳ درصد) و زنان برابر ۲۸۷۳۰۶ نفر (۴۸/۷ درصد) بوده است، بدین ترتیب نسبت جنسی جمعیت استان سمنان در آبان ۱۳۸۵ معادل ۱۰۵ به دست آمده است. این نسبت در سال ۱۳۷۵ معادل ۱۰۶ و در سال ۱۳۶۵ نیز معادل ۱۰۵ بوده است. همچنین مهاجران وارد شده به استان سمنان برابر ۷۱ هزار نفر و مهاجران خارج شده برابر ۶۳ هزار نفر بوده است لذا خالص مهاجرت استان سمنان طی سالهای ۸۵-۱۳۷۵ برابر ۸ هزار نفر بوده است.

جمعیت استان سمنان

از نظر رتبه بندی تعداد خانوار و کل جمعیت استان طبق نتایج حاصله از اطلاعات اولیه سرشماری عمومی نفوس و مسکن در سال ۸۵ به ترتیب رتبه ۲۷ ام و ۱۱۲۸ ام کشور را دارا می باشد. استان سمنان در آخرین سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال ۱۳۸۵ دارای ۱۶۰۸۴۶ تعداد خانوار و کل جمعیت استان برابر ۵۸۹۵۱۲ هزار نفر، ۸۴/۰ درصد از کل کشور که از این تعداد ۳۰۱۳۰۹ نفر جمعیت مردان و ۲۸۶۳۲۱ نفر جمعیت زنان به ترتیب ۸۴/۰ و ۸۳/۰ درصد سهم استان سمنان از کشور میباشد. در سال ۸۵ جمعیت نقاط شهری ۴۳۸۶۳۴ نفر و جمعیت نقاط روستایی ۱۴۸۹۹۶ نفر می باشد که به ترتیب ۹۲/۰ و ۶۸/۰ درصد از کل کشور می باشد

جمعیت کل استان

شرح	کل	تعداد جمعیت شهری	درصد به تفکیک	تعداد جمعیت روستایی	درصد	مساحت به تفکیک شهرستان (هکتار)	درصد
استان	۵۸۹۵۱۲	۴۴۴۷۴۹	۱۰۰	۱۴۴۷۶۳	۱۰۰	۹۷۴۹۱	۱۰۰
دامغان	۸۸۳۱۹	۷۱۲۰۰	۱۶	۱۷۱۱۹	۱۱/۸	۱۴۰۲۷	۱۴/۴
سمنان	۱۸۳۴۴۸	۱۵۸۰۰۶	۳۵/۵	۲۵۴۴۲	۷/۶	۲۲۱۹۱	۲۲/۸
شاهرود	۲۳۴۷۳۸	۱۵۶۲۹۷	۳۵/۱	۷۸۴۴۱	۵۴/۲	۵۱۷۶۲	۵۳/۱
گرمسار	۸۳۰۰۷	۵۹۲۴۶	۱۳/۳	۲۳۷۱۶	۱۶/۴	۹۵۱۲	۹/۷

مقایسه خصوصیات جمعیتی بازسازی شده براساس آخرین تقسیمات کشوری در سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۸۵

مقایسه خصوصیات جمعیتی بازسازی شده براساس آخرین تقسیمات کشوری در سرشماری عمومی نفوس و مسکن: ۱۳۷۵-۸۵											
شهرستان	شرح	جمعیت سال ۱۳۷۵ (نفر)	درصد شهرنیشینی (درصد)	جمعیت ۱۳۸۵ (نفر)	درصد شهرنیشینی (نفر)	تعداد خانوار ۱۳۸۵	تعداد خانوار ۱۳۷۵	بعد خانوار	بعد خانوار	متوسط نرخ رشد جمعیت طی ده ساله (۱۳۷۵-۸۵)	متوسط نرخ رشد خانوار طی ده ساله (۱۳۷۵-۸۵)
دامغان	شهری	۵۴۲۹۹	۹۶	۶۳۵۴۹	۷۵	۱۷۰۱۵	۱۲۴۰۵	۳/۷۳	۴/۳۸	۱/۵۹	۳/۲۱
	روستائی	۲۴۴۵۹	۳۱	۲۱۱۱۴	۲۵	۶۰۴۸	۶۱۴۳	۳/۴۹	۳/۹۸	-۱/۴۶	-۰/۱۶
	غیر ساکن	۰	-	۰	--	۰	۰	--	--	۰/۰۰	۰/۰۰
	جمع	۷۸۷۵۸	۱۰۰	۸۴۶۶۳	۱۰۰	۲۳۰۶۳	۱۸۵۴۸	۳/۶۷	۴/۲۵	۰/۷۳	۲/۲۰
سمنان	شهری	۱۲۰۵۹۳	۸۵	۱۶۳۲۷۹	۸۶	۴۶۳۲۳	۲۹۴۲۴	۳/۵۲	۴/۱۰	۳/۰۸	۴/۶۴
	روستائی	۲۱۷۳۶	۱۵	۲۷۳۲۳	۱۴	۶۵۵۶	۴۳۰۸	۴/۱۷	۵/۰۵	۲/۳۱	۴/۲۹
	غیر ساکن	۱	--	۰	--	۰	۱	--	--	۰/۰۰	۰/۰۰
	جمع	۱۴۲۳۳۰	۱۰۰	۱۹۰۶۰۲	۱۰۰	۵۲۸۷۹	۳۳۷۳۳	۳/۶۰	۴/۲۲	۲/۹۶	۴/۶۰
شاهرود	شهری	۱۳۰۱۶۵	۶۱	۱۵۶۷۷۱	۶۷	۴۲۴۷۷	۲۸۶۰۰	۳/۶۹	۴/۵۵	۱/۸۸	۴/۰۳
	روستائی	۸۲۳۴۷	۳۹	۷۶۸۶۷	۳۳	۱۹۸۷۴	۱۷۷۲۰	۳/۸۷	۴/۶۵	-۰/۶۹	۱/۱۵
	غیر ساکن	۰	--	۰	--	۰	۰	--	--	۰/۰۰	۰/۰۰
	جمع	۲۱۲۵۱۲	۱۰۰	۲۳۳۶۳۸	۱۰۰	۶۲۳۵۱	۴۶۳۲۰	۳/۷۵	۴/۵۹	۰/۹۵	۳/۰۲
گرمرسار	شهری	۴۲۴۹۳	۶۳	۵۵۰۳۵	۷۰	۱۵۰۹۹	۱۰۰۷۱	۳/۶۴	۴/۲۲	۲/۶۲	۴/۱۳
	روستائی	۲۵۳۵۴	۳۷	۲۳۶۹۲	۳۰	۶۶۲۹	۶۲۳۷	۳/۵۷	۴/۰۷	-۰/۶۸	۰/۶۱
	غیر ساکن	۰	--	۰	--	۰	۰	--	--	۰/۰۰	۰/۰۰
	جمع	۶۷۸۴۷	۱۰۰	۷۸۷۲۷	۱۰۰	۲۱۷۲۸	۱۶۳۰۸	۳/۶۲	۴/۱۶	۱/۵۰	۲/۹۱
استان سمنان	شهری	۳۴۷۵۵۰	۶۹	۴۳۸۶۳۴	۷۵	۱۲۰۹۱۴	۸۰۵۰۰	۳/۶۳	۴/۳۲	۲/۳۵	۴/۱۵
	روستائی	۱۵۳۸۹۶	۳۱	۱۴۸۹۹۶	۲۵	۳۹۱۰۷	۳۴۴۰۸	۳/۸۱	۴/۴۷	-۰/۳۲	۱/۲۹
	غیر ساکن	۱	--	۰	--	۰	۱	--	۱/۰۰	-۱۰۰/۰۰	-۱۰۰/۰۰
	جمع	۵۰۱۴۴۷	۱۰۰	۵۸۷۶۳۰	۱۰۰	۱۶۰۰۲۱	۱۱۴۹۰۹	۳/۶۷	۴/۳۶	۱/۶۰	۳/۳۷

بیشترین و کمترین درصد جمعیت شهری در دهه ۸۵-۷۵ در مقایسه متوسط رشد خانوار و جمعیت نقاط شهری به ترتیب مربوط به سمنان و دامغان با رشد ۴/۶۴٪ و ۳/۲۱٪ می باشد.

تعداد دانشجویان آموزش عالی (سراسری و آزاد اسلامی) استان سمنان در سالهای ۸۴ و ۸۵ به ترتیب ۱۴۹۴ و ۵۵۰۵۶ نفر بوده که متوسط نرخ رشد سالیانه شاخص طی دوره فوق ۱۴/۲۹ درصد رشد داشته است.

درصد شاخص دانشجویان در شهرستانهای دامغان ، سمنان ، شاهرود و گرمسار در سال ۸۴ به ترتیب ۱۹/۶، ۲۹/۹، ۳۱/۸ و ۱۸/۷ درصد می باشد.

تعداد معادن در حال بهره برداری استان سمنان در سالهای ۵۷-۸۲ به ترتیب ۱۲۴ و ۴۷ میباشد که متوسط نرخ رشد سالیانه طی دوره فوق ۳/۹۶٪ رشد داشته است.

درصد شاخص معادن در حال بهره برداری در شهرستانهای دامغان ، سمنان ، شاهرود و گرمسار در سال ۸۲ به ترتیب ۱۷/۷، ۳۹/۹، ۲۴/۲ و ۲۴/۲ درصد می باشد.

تعداد شهرکهای صنعتی استان سمنان

شهرکهای صنعتی مصوب (شهرکهای صنعتی که واگذاری زمین به آنها بستگی به آماده سازی آنها دارد) شاهرود، دامغان، سمنان، گرمسار، شه میرزاد، مهدیشهر، سرخه ، ایوانکی، عبدل آباد، افتر

در مجموع کل شرکت های صنعتی در استان سمنان تعداد ۱۶۰۰ می باشد. که رتبه ۶ را در سطح کشور دارا می باشد

آمار دانش آموزان و دانشجویان استان سمنان

در سال تحصیلی ۸۵-۱۳۸۴ از مجموع ۱۲۰۱۷۷ دانش آموزان کل استان ۶۰۹۸۴ دانش آموز پسر و ۵۹۱۹۳ دانش آموز دختر مشغول به تحصیل بودند.

* کل دانشجوی استان سمنان در سالهای ۸۶-۸۵ به تعداد ۶۳۰۳۶ نفر می باشد در همین سال ۳۲۷۵۴ نفر دانشجو در دانشگاهها و مراکز آموزش عالی استان و ۳۰۲۸۲ نفر دانشجو در دانشگاههای آزار اسلامی استان مشغول به تحصیل بوده اند که به تعداد ۳۳۴۶۵ نفر دانشجوی مرد و تعداد ۲۹۵۷۱ نفر دانشجوی زن، که از این تعداد ۱۴۰۴۷ نفر در مقطع کاردانی، ۳۸۱۸۲ نفر در مقطع کارشناسی، ۱۴۸۹ نفر در مقطع کارشناسی ارشد و ۱۳۳۸ نفر در مقطع دکترای حرفه ای و تخصصی مشغول به تحصیل بوده اند که نسبت به جمعیت استان ۹/۴ درصد دارای دانشجو می باشد که به ازای هر ده نفر یک دانشجو نسبت به جمعیت افراد در استان سمنان مشغول به تحصیل می باشد که در سطح کشور رتبه اول را دارا می باشد.

* تعداد دانشجویان دانشگاه استان سمنان ۸۶-۸۵

شرح	دانشگاه سراسری	درصد	دانشگاه آزاد	درصد
استان	۳۲۷۵۴	٪۱۰۰	۳۰۲۸۲	٪۱۰۰
دامغان	۷۹۲۱	۲۴/۲	۴۴۹۶	۱۴/۸
سمنان	۱۱۹۵۶	۳۶/۵	۷۵۹۴	۲۵
شاهرود	۹۸۶۵	۳۰/۱	۹۱۳۵	۳۰/۲
گرمسار	۳۰۱۲	۹/۲	۹۰۵۷	۳۰

سمنان در پذیرش دانشجویان دانشگاه سراسری رتبه اول و دوم شاهرود، در پذیرش دانشجویان دانشگاه آزاد رتبه اول و گرمسار رتبه دوم دارا می باشد

تعداد کل دانش آموزان استان سمنان

شرح	تعداد دانش آموز ابتدائی				تعداد دانش آموز راهنمایی				تعداد دانش آموز متوسطه			
	کل	درصد	دختر	پسر	کل	درصد	دختر	پسر	کل	درصد	دختر	پسر
استان	۴۳۱۵۶	۱۰۰	۲۰۹۸۵	۲۲۱۷۱	۳۱۲۲۱	۱۰۰	۱۴۷۱۸	۱۶۵۰۳	۳۱۸۶۶	۱۰۰	۱۶۰۹۵	۱۵۷۷۱
دامغان	۵۹۹۳	۱۳/۹	۲۹۸۰	۳۰۱۳	۴۴۶۹	۱۴/۳	۲۱۴۱	۲۳۲۸	۵۱۶۵	۱۶/۲	۲۵۱۹	۲۶۴۶
سمنان	۱۴۶۸۶	۳۴	۷۰۹۹	۷۵۸۷	۹۶۴۱	۳۰/۹	۴۵۷۸	۵۰۶۳	۹۳۶۰	۲۹/۴	۴۷۲۶	۴۶۳۴
شاهرود	۱۶۶۱۵	۳۸/۵	۸۰۳۰	۸۵۸۵	۱۳۲۳۵	۴۲/۴	۶۲۳۴	۷۰۰۱	۱۳۱۴۹	۴۱/۳	۶۸۰۲	۶۳۴۷
گرمسار	۵۸۶۲	۱۳/۶	۲۸۷۶	۲۹۸۶	۳۸۷۶	۱۲/۴	۱۷۶۵	۲۱۱۱	۴۱۹۲	۱۳/۲	۲۰۴۸	۲۱۴۴

آمار کتابخانه های استان سمنان

استان سمنان در سال ۱۳۸۴ دارای ۳۹ کتابخانه عمومی و ۱۱ کتابخانه وابسته به کانون فرهنگی پرورش فکری کودکان و نوجوانان بوده است که این کتابخانه ها به ترتیب دارای ۴۸۳۹۰۵ جلد کتاب در کتابخانه عمومی و ۱۴۸۱۰۶ جلد کتاب در کتابخانه کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان می باشند

کشاورزی استان

مساحت کل اراضی کشاورزی قابل گشت استان سمنان معادل ۱۹۳۸۸۱ هکتار می باشد که از این اراضی قابل گشت ۱۰۸۹۹۵ هکتار آن محصولات زراعی و ۴۱۹۶۵ هکتار محصولات باغی گشت می شود و مابقی بصورت آیش و یا بدون استفاده وجود دارد.

اراضی کشاورزی قابل گشت باغات که معادل ۴۱۹۶۵ هکتار میباشد گشت آبی و دیمی استان در طول سال برابر ۱۵۱۹۱۶ هکتار بوده که بصورت تفکیک ۶۲۷۴۰ هکتار آن به روش دیمی و ۱۱۹۱۷۶ هکتار آن به روش آبی بهره برداری می شود

سطح زیر گشت محصولات زراعی در سالهای ۸۵-۸۴ معادل ۱۰۷۹۶۰ هکتار بوده که مقدار ۸۶۷۰۴ هکتار از آن بصورت آبی و به مقدار ۲۱۲۵۶ هکتار آن دیمی گشت و بهره برداری رسیده است.

میزان تولید محصولات زراعی معادل ۸۶۳۰۴ بوده که از این میزان ۸۶۳۰۷۶ تن بصورت آبی و ۲۳۲۲۸ تن از آن دیمی به بهره برداری رسیده است .

سطح آیش استان ۴۲۹۲۱ هکتار می باشد به ۱۳۵۵۹ هکتار آن بصورت دیم و ۱۹۲۶۲ هکتار از آن بصورت آبی مورد استفاده قرار میگیرد.

میزان تولید شیلات استان در سال ۱۳۸۵ معادل ۲۳۴ تن که نسبت به کل کشور رتبه ۲۷ ام رادار می باشد در صورتیکه در سال ۱۳۸۴ برابر ۲۰۱ تن بوده و به مقدار ۱۶/۴ درصد رشد نسبت به سال قبل برخوردار بوده است.

شهرستان سمنان بیشترین تولید محصولات زراعی انار که به میزان ۵۸۰۰ تن بوده

شهرستان دامغان بیشترین تولید محصولات زراعی پسته که به میزان ۱۰۵۰۰ تن بوده علاوه بر این محصولات باغی انگور

شهرستان شاهرود بیشترین تولید محصولات زراعی انگور که به میزان ۵۵۷۰۰ تن بوده. علاوه بر این محصولات باغی از جمله سیب، زردآلو، هلو تولید که ترتیب به میزان ۲۲۴۶۰، ۱۱۷۰۰ و ۷۷۰۰ تن به بهره برداری رسیده است.

شهرستان گرمسار بیشترین تولید محصولات زراعی به دلیل آب و هوای گرم و کویری در این منطقه محصول انار به میزان ۲۰۵۰۰ تن که ما بقی محصولات باغی جزئی داشته است.

عملکرد شش ماهه بنگاههای زود بازده و کار آفرین

تعداد طرحهای معرفی شده به بانک های عامل ۵۲۶۳، طرح بوده که در این طرحها ۴۳۵۷۵ نفر اشتغال پیش بینی شده است. و از این تعداد طرحها ۲۶۱۳ طرح مورد تأیید و تعداد ۳۳۸ طرح ارائه شده مورد تأیید قرار نگرفت. و مابقی در دست بررسی میباشد. تعداد طرحهای تأیید شده فقط ۲۰۳۶ طرح با بانکهای عامل قرارداد منعقد شده است. و بابت این قراردادها مبلغ ۱۵۸۵۴۷۵ میلیون ریال که در اختیار بانکها قرار گرفت که از این تعداد ۳۶۶ طرح به بهره برداری رسیده و تعداد ۱۱۲۲ نفر نیرو مشغول بکار شدند.

پیش از ۲۱ هزار تن کالا از استان سمنان به خارج از کشور صادر شد

رئیس گمرک استان سمنان گفت: ۲۱ هزار و ۳۴۹ تن انواع کالا در قالب ۶۷۲ فقره اظهارنامه صادراتی در شش ماهه اول سال از این استان به خارج از کشور صادر شد که ارزش این مقدار صادرات ۱۴۲ میلیارد و ۶۸۶ میلیون ریال می باشد که این مقدار صادرات در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته از نظر وزنی ۲۶ درصد و از نظر ارزش ۱۴ درصد کاهش نشان می دهد.

وی افزود: عمده کالاهای صادراتی شامل پودر لباسشویی دستی و قالبی، مووکرک بز، لوله پی وی سی، موتور سیکلت، قطعات جانبی و لوله پروفیل آهنی، مواد معدنی، کودهای بیولوژیک، سیم و کابل برق و ماشین آلات است که این کالاها به کشورهای آلمان، ایتالیا، چین، روسیه، اکراین، زیمباوه، کویت عراق، افغانستان، آسیای میانه ف سودان و سنگال صادر شده است

و همچنین از واردات یک هزار و ۵۵۶ تن کالا در قالب ۲۰ فقره اظهارنامه وارداتی به ارزش ۴۲ میلیارد و ۵۵۶ میلیون و ۷۱۹ هزار ریال در مدت فوق اشاره کرد و این کالاها شامل ماشین آلات صنعتی، مواد اولیه، پنبه، مواد شیمیایی، سقف کاذب، قطعات پلویز برقی و غیره است که این کالاها از کشورهای آلمان، ایتالیا، ترکیه، ازبکستان و چین وارد گمرک استان سمنان شده اند. وی یاد آور شد: مقدار واردات در مدت مشابه سال قبل از نظر ارزش ۸ درصد و از نظر وزنی ۱۷ درصد

رشد رانشان می دهد. وی میزان درآمد گمرک استان در سال جاری را دو میلیارد و ۲۴۱ میلیون ۳۰۵ هزار ریال اعلام کرد که نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۳۳ درصد رشد دارد.

وصولی شش ماهه در آمد و مالیاتهای مستقیم و غیر مستقیم

در آمد وصولی شش ماهه سال ۱۳۸۶، ۳۱۷۴۸۷۵۴۶۱۴۵ میلیارد ریال که نسبت به سهمیه ابلاغی شش ماهه ۳۱۴۸۵۲۵۰۰۰۰۰ میلیارد ریال که معادل ۰/۸۴ درصد رشد داشته یا ۱۰۰/۸ درصد تحقق برخوردار بوده است. که نسبت به مدت مشابه سال قبل ۳۴/۷ درصد رشد برخوردار می باشد

وصولی مالیات مستقیم در شش ماهه سال ۸۶، معادل ۲۲۱۴۷۲۹۹۴۳۵ میلیارد ریال که نسبت به مدت مشابه سال قبل ۳۴/۹ درصد رشد برخوردار بوده است

وصولی مالیات غیر مستقیم در شش ماهه سال ۸۶، معادل ۵۵۱۴۴۳۷۸۴۴۰ میلیارد ریال که نسبت به مدت مشابه سال قبل ۲۹ درصد رشد برخوردار بوده است

استان سمنان از استانهای فعال کشور در تولید گوشت مرغ است

استاندار سمنان گفت: با توجه به حساس بودن کار دامپزشکی ف باید دانش و تجهیزات مربوط به این دستگاه به روز شود. وی بر تجهیز و گسترش آزمایشگاه دامپزشکی در استان تاکید کرد.

رضا عامری مدیر کل دامپزشکی استان سمنان با بیان این که در استان سمنان یک میلیون و چهار صد هزار راس گوسفند و بز و ۸۰ هزار راس دام سنگین شامل (گاو شیری و گوشتی وجود دارد گفت: این استان از استانهای فعال کشور در خصوص مرغ گوشتی و تخمگذار است. وی تاکید کرد: در شش ماهه اول امسال تعداد دو میلیون و ۲۹۶ هزار و ۵۶۵ دام واکسیناسیون و ۶۷ میلیون ۲۳۵ هزار و ۲۷۵ قطعه طیور بر علیه بیماریهای رایج واکسینه شده اند.

داد و ستد بیش از پانصد هزار سهم در بورس منطقه ای سمنان

در روز یکشنبه ۸۶/۷/۲۲ تعداد ۵۶۲/۷۵۰ سهم جماعاً به ارزش ۲/۷۵۶/۰۷۰/۸۰۶ ریال در بورس منطقه سمنان مورد داد ستد قرار گرفت. جزییات معاملات بورس:

معامله خرید: تعداد ۴۴۴/۴۱۰، به مبلغ ۲/۳۵۱/۱۰۰/۶۵۳

معامله فروش: تعداد ۱۱۸/۳۴۰، به ۴۰۴/۹۷۰/۱۵۳

۸۵٪ از ارزش این معاملات صورت گرفته طی این روز به خرید و ۱۵٪ به فروش اختصاص داشته است. در ضمن در این روز نماد ۲۸ شرکت در بورس سمنان مورد معامله قرار گرفت که از این میان ۱۳ نماد با افزایش و ۱۱ نماد با کاهش مواجه بود و نماد ۴ شرکت نیز بدون تغییر باقی ماند. همچنین بیشترین حجم معاملات ریالی خرید به سهام سرمایه گذاری توسعه معادن و فلزات اختصاص داشت. و تعداد ۸ کد سهامداری برای متقاضیان صادر گردید.

بانکها

جمع سپرده های سال ۸۵ در بانکهای کشاورزی، رفاه، مسکن، سپه، ملی، صنعت و معدن، پست بانک و ملت در استان سمنان به شرح ذیل می باشد.

شرح	سپرده دیداری	سپرده قرض الحسنه پس انداز	سپرده سرمایه گذاری کوتاه مدت	سپرده سرمایه گذاری بلند مدت	سایر سپرده ها
جمع	۲۷۰.۸۲۹,۱۸۹	۲۸۶۵۰۳,۰۵۲	۲۸۱۳۴۵,۳۲	۳۹۶۵۶۸,۵۵۵	۵۸۴۰۲۹,۰۰۵۳

پتانسیل معدنی استان :

رخساره های متنوع زمین شناسی، استان سمنان را منبع انواع ذخایر معدنی فلزی و غیر فلزی نموده و امکان استخراج و تولید شمار زیادی از مواد معدنی متنوع و مرغوب را در آن فراهم کرده است. در این ارتباط ۲/۵ میلیارد تن ذخائر معدنی شناخته شده و بالغ بر ۳۰۰ میلیون تن ذخائر قطعی در استان قرار دارد و انبوهی از ذخائر فلزی آهن، سرب، روی، طلا، نقره و ذخائر غیر فلزی گچ، نمک، سلسستین، باریت، بنتونیت، زئولیت، خاک صنعتی، بوکسیت، فلدسپات، کائولن، دولومیت، سیلیس، مارن، کلسیت، سنگ های تزئینی و نما در آن پراکنده اند.

معادن سولفات سدیم، سنگ نمک، سنگ گچ و ذغالسنگ بطور نسبی از نظر تعداد بالاترین سهم را در مجموعه استان دارند. همچنین سنگ گچ، مارن، سنگ نمک، سنگ لاشه و بالاست از نظر مقدار استخراج نقش مهمی را در تولیدات معدن استان ایفا می کند.

در ادامه قابل ذکر است که استان سمنان از لحاظ تولید ۱۶/۱ درصد ذغالسنگ تولیدی کشور، ۴۲/۳۱ درصد سنگ گچ تولیدی کشور، ۵۴/۸۱ درصد سولفات سدیم کلشور، ۸۵/۸۹ درصد زئولیت کشور و ۱۰۰ درصد سلسستین کشور را تولید می کند.

از مزیت ها و قابلیتها و توانمندی های استان سمنان و خلاصه ای از عملکردهای سال ۸۵ استان در بخش معدن می توان به موارد ذیل اشاره نمود:

- ✓ وجود گمرک برای انجام تشریفات صدور کالاهای معدنی
- ✓ وجود نیروی انسانی مناسب برای طرحهای معدنی جدید
- ✓ وجود ذخایر معدنی غنی با بیش از ۲/۵ میلیارد تن ذخایر زمین شناسی و بالغ بر ۳۰۰ میلیون تن ذخایر قطعی
- ✓ وجود ۳۲۰ معدن دارای پروانه بهره برداری و اشتغال بالغ بر ۴۰۰۰ نفر
- ✓ رتبه اول در کشور در ذخیره و تولید گچ و نمک و سولستین و زئولیت
- ✓ رتبه دوم در زمینه تولید سولفات سدیم
- ✓ رتبه سوم در کشور در زمینه تولید ذغالسنگ و کرومیت
- ✓ شناسایی ۴۱ نوع مواد معدنی در استان از ۷۰ نوع ماده معدنی شناخته شده کشور
- ✓ وجود نیروی انسانی مناسب برای طرحهای صنعتی و معدنی جدید
- ✓ بهره برداری از حدود ۳۲ نوع از مواد معدنی استان از حدود ۶۰ نوع ماده معدنی در حال بهره برداری کشور
- ✓ در سال ۸۵ به میزان ۳۵,۲۰۵ میلیون دلار انواع کالاهای صنعتی و معدنی به خارج از کشور صادر گردید که نسبت به صادرات سال ۱۳۸۴ به میزان ۴۰ درصد رشد نشان میدهد این حجم صادرات ۰/۰۵ درصد کل صادرات کشور می باشد.
- ✓ در سال ۸۵ به تعداد ۶ طرح صنعتی و معدنی از محل حساب ذخیره ارزی به میزان ۶۳/۱۴۴ میلیون دلار تخصیص داده شده است

✓ در سال ۱۳۸۵ تعداد ۳۰۵ معدن فعال بوده اند که به مقدار ۹۶۹۸ هزار تن میزان استخراج واقعی این معادن بوده است که ۲۸۲۹۵۳ هزار تن ذخیره قطعی این معادن بوده و ۳۷۴۴ نفر در آنها مشغول بکارند .

✓ در سال ۸۵ تعداد ۳۷ فقره پروانه بهره برداری جدید صادر گردیده است که نسبت به سال گذشته ۳۲٪ رشد نموده است.

استان سمنان در زمینه برخی از مواد معدنی دارای رتبه ممتاز در سطح کشور میباشد که به برخی از موارد آن بشرح ذیل اشاره میشود :

✓ از لحاظ استخراج سنگ نمک به میزان حدود ۱۱۶۶,۴ هزار تن معادل حدود ۵۰ درصد سنگ نمک کشور رتبه اول را دارا میباشد.

✓ از لحاظ استخراج سنگ گچ به میزان حدود ۵۶۱۳ هزار تن معادل حدود ۴۲ درصد سنگ گچ کشور رتبه اول را دارا میباشد.

✓ از لحاظ میزان ذخیره و استخراج زئولیت دارای رتبه اول میباشد (استخراج حدود ۳۴,۲ هزار تن در سال معادل ۸۵ درصد استخراج زئولیت در کشور)

✓ از لحاظ میزان ذخیره و استخراج سلسیتین دارای رتبه اول میباشد (۱۰۰ درصد استخراج سلسیتین کشور در سال ۸۳ از معادن استان سمنان صورت گرفته است)

✓ از لحاظ میزان استخراج کرومیت به میزان حدود ۷۱۶۰ تن معادل حدود ۱۰ درصد کرومیت کشور رتبه سوم را دارا میباشد

✓ از لحاظ میزان ذخیره و استخراج ذغالسنگ به میزان حدود ۳۴۰ هزار تن در سال معادل حدود ۱۶ درصد ذغالسنگ کشور رتبه سوم را دارا میباشد

✓ از لحاظ میزان استخراج سولفات سدیم به میزان حدود ۵۵ هزار تن معادل حدود ۵۴ درصد سولفات سدیم کشور رتبه اول را دارا میباشد

✓ همچنین براساس اماروارقام موجود در سال ۸۴ استان سمنان:

✓ از لحاظ تعداد معادن دارای رتبه سوم با حدود ۷ درصد معادن کشور بوده است

✓ از لحاظ میزان استخراج دارای رتبه پنجم با حدود ۶ درصد استخراج کشور بوده است

✓ از لحاظ تعداد پرسنل شاغل در معادن دارای رتبه ششم با حدود ۵ درصد اشتغال معادن کشور بوده است .

از ۷۰ نوع ماده معدنی شناخته شده در کشور ۴۱ نوع آن در استان شناسایی شده که ۳۲ نوع در حال بهره برداری است

و جدول ذیل آخرین وضعیت معادن در حال بهره برداری استان را نشان می دهد.